

LiBiR
Knudremyrstemmen
4790 LILLESAND

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/2264

Dato
19.12.2016

Oversendelse av endret tillatelse for Knudremyr Renovasjonsanlegg - LiBiR IKS

LiBiR IKS har fått tillatelse til mottak, mellomlagring, behandling og deponering av inntil 40 000 tonn forurensede masser pr. år. Særskilt krav om utlekkingsstest for å deponere masser innenfor tilstandsklasse 4 og 5 frafalles. Øvrige krav i tillatelse datert 14.07.15 er i hovedsak opprettholdt. LiBiR IKS skal betale et gebyr på kr 5700 for behandling av søknaden. Vedtakene om endret tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker.

Vi viser til søknad fra Lillesand og Birkenes renovasjonsselskap IKS (LiBiR) datert 08.04.16 om permanent tillatelse til økt ramme for mottak, håndtering og deponering av forurensede masser, inkludert betong.

Bakgrunn

LiBiR IKS fikk den 14.07.2015 tillatelse til å ta imot 40 000 tonn forurensede masser pr. år for perioden 2015 og 2016. LiBiR IKS søker nå om at rammen på 40 000 tonn forurensede masser pr. år gjøres permanent. Renovasjonsselskapet legger i sin søknad vekt på at opprydningsjobber i forurenset grunn kan generere store mengder forurenset masse som må håndteres og leveres til godkjent mottak/deponi. For å håndtere økt etterspørsel er det derfor behov for å øke rammen permanent ved Knudremyr.

Restkapasitet ved deponiet var 115 000 m³ ved årsskiftet 2015/2016. Det er forventet at massene vil ha en egenvekt på 1600 kg/m³ og deponiet regner derfor med å ha restkapasitet til å ta imot omkring 185 000 tonn masser. Mottakskapasiteten har ikke blitt utnyttet fullt ut i 2015 men det er nå stor pågang for å få levert masser. Frem til august har det i 2016 blitt tatt inn 30 000 tonn masser til deponiet.

LiBiR IKS søker også om å lempe på kravet om utlekkingsstester for alle masser i klasse 4 og 5 som skal deponeres. LiBiR IKS mener at det må vurderes i hvert tilfelle om det er behov for utlekkingsstest på bakgrunn av erfaringer med utlekkning fra ulike typer forurenset masse. De mener at de fleste deponier ikke krever utlekkingsstest for slike masser, men krever spredningsvurdering.

LiBiR IKS har redegjort for konsentrasjoner av miljøgifter i sigevannet fra deponiet, og vist til erfaringer fra Lindums anlegg i Buskerud som viser lave verdier for utlekking fra forurensete masser. De mener at utlekkingsanalysene er dyre og at kravet om slike tester kan virke konkurransevridende ved små prosjekter.

LiBiR IKS har den 28.09.16 søkt om å ta i bruk en ny deponicelle som ikke er omfattet av tidligere tillatelser for bl.a. å deponere forurensete masser. Denne søknaden behandles etter avtale med LiBiR IKS som en egen sak. Som vedlegg til denne søknaden følger miljøovervåking fra sigevann fra de to første kvartal i 2016 og et notat med vurdering av sigevann fra forurensete masser. Fylkesmannen har benyttet disse vedleggene i våre vurderinger under.

Offentlig høring

Søknaden har vært på offentlig høring i perioden 25.04.16 – 23.05.16. Det har også blitt sendt direkte varsel til Lillesand kommune og naboer. Det har ikke kommet inn høringsuttalelser.

Fylkesmannens vurderinger

Generelt

Ved avgjørelse av om tillatelsen skal gis og ved fastsetting av vilkårene, har Fylkesmannen lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sett i sammenheng med de fordelene og ulempene som tiltaket vil medføre.

Vi vil understreke at all forurensning fra avfallsanlegget isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter avfallsanlegget å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til www.regelhjelp.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Vurderinger av søknaden

Etter innføring av forbud mot å deponere biologisk nedbrytbart avfall 1. juli 2009, har det blitt deponert lite tradisjonelt avfall på deponier for ordinært avfall. Utbyggingsprosjekter som innebærer bygging/graving i forurenset grunn genererer imidlertid store mengder forurensede masser som må leveres til et godkjent avfallsmottak. Opprydding i forurenset grunn og sedimenter er satsingsområder for miljømyndighetene og krever derfor mottaksanlegg som har kapasitet og kan håndtere forurenset masse på en forsvarlig måte, i tråd med miljøregelverket.

LiBiR IKS hadde opprinnelig tillatelse (datert 27.04.09) til å ta imot 2000 tonn forurensede masser, men fikk den 14.07.15 midlertidig tillatelse til å ta imot 40 000 tonn forurensede masser pr. år for 2015 og 2016. Fylkesmannen opprettholdt kravet fra tillatelse av 27.04.09 om at masser i tilstandsklasse 4 og 5, jf. SFT-veileder *TA 2553/2009 Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn*, måtte testes med hensyn på utlekkingspotensiale og tilfredsstillende avfallsforskriftens kap. 9, vedlegg II, pkt. 2.3.1. Det var også krav om å gjennomføre risikovurdering med tanke på spredning til sigevann og risiko for human helse, ved mottak av forurensede masser.

LiBiR IKS har ikke tatt inn så mye forurensede masser i 2015 og den utvidete rammen ble først benyttet i 2016. Fylkesmannen la til grunn at sigevannsovervåkingen ville avdekke om økt deponering av forurensede masser har medført høyere konsentrasjoner i sigevannet. Den fremlagte sigevannsrapporten for 2015 og frem til 2. kvartal 2016 viser imidlertid ikke vesentlige endringer av sigevannskvaliteten, noe som kan skyldes den korte perioden det har vært deponert større mengder. Sigevannskonsentrasjoner og utslippsmengder er imidlertid lavere ved Knudremyr enn ved flere andre deponier i Agderfylkene.

Sigevannet fra Knudremyr renovasjonsanlegg ledes til kommunalt renseanlegg på Fossbekk. Det er derfor viktig at innholdet av miljøgifter i sigevannet ikke ødelegger for driften av kommunens renseanlegg eller medfører høye metall/miljøgiftnivå i slammet fra renseanlegget. LiBiR IKS mener at sigevannet fra forurensede masser inneholder mindre organisk stoff og nitrogen, og ikke er så reduserende som sigevann fra eldre ordinære avfallsdeponier. Sigevann fra denne type masser likner derfor, ifølge LiBiR IKS, mer på sigevann fra deponier for inert avfall og har mindre utlekking enn deponier med mer tradisjonelt avfall. De mener at sigevann kan renses tilfredsstillende ved felling av partikler i avløpsrenseanlegget.

Fylkesmannen følger delvis argumentasjonen fra LiBiR IKS, men vil påpeke at kommunale renseanlegg er vurdert som sårbare resipienter. Slike renseanlegg er beregnet til å rense kommunal kloakk for organiske stoffer og er ikke utformet for å rense for alle miljøgifter som kan komme fra deponier. Mange miljøgifter og metaller vil være bundet til partikler og disse vil kunne felles ut i avløpsrenseanlegget, noe som fremkommer i årsrapporter fra avløpsrenseanlegget. Dersom slammet får for høyt innhold av metaller/miljøgifter kan imidlertid kravene til slam i gjødselverforskriften overskrides og videre avsetning på slammet kan bli problematisk. De løselige miljøgifter i sigevannet vil ikke renses ved avløpsrenseanlegg. Dette innebærer at deponiet ikke nødvendigvis kan overlate ansvaret for å rense sigevannet til avløpsrenseanlegget.

Dersom deponiet mottar muddermasser som f.eks. inneholder høye nivåer av TBT (tributyltinn) kan dette medføre problemer ved avløpsrensaneanlegget. TBT er et stoff som har vært brukt tidligere i bunnstoff på båter for å hindre begroing. TBT kan foreligge både i oppløst og partikulær form. Dette stoffet vil kunne ødelegge funksjonen i et biologisk rensetrinn ved kommunale rensaneanlegg.

På bakgrunn av overnevnte vurderer Fylkesmannen det derfor slik at avrenning fra noen typer forurensede masser kan være problematisk for avløpsrensaneanlegget, mens andre forurensede masser ikke vil medføre stor fare for utlekking og derfor heller ikke være noe problem. For at LiBiR IKS skal kunne få tillatelse til å ta imot de omsøkte mengdene forurenset masse vil Fylkesmannen derfor sette krav til kompetanse hos de som arbeider ved deponiet, og de som tillater mottak av masser. De ansatte ved deponiet må ha tilstrekkelig kunnskap om massene som tas inn, kompetanse til å vurdere egenskapene til de miljøskadelige stoffene i massene, og spredningsevne gjennom deponiet og videre i sigevannet. Det må alltid vurderes om sigevannet fra de enkelte leveransene kan ha negativ påvirkning på rensaneanlegget som mottar sigevannet. LiBiR IKS må ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere når det vil være behov for å kreve utlekkingstester. Som en følge av dette vil vi legge stor vekt på at LiBiR gjennomfører en skriftlig risikovurdering for hver leveranse til deponiet. I risikovurderingen må LiBiR IKS ta stilling til om det er miljømessig forsvarlig å ta massene inn på deponiet, om det må foregå en forbehandling av massene, om det skal tas spesielle hensyn ved deponering av massene, om massene skal legges i separate celler, om massene må legges på et særskilt område o.l. Dersom LiBiR IKS følger de overnevnte kravene mener vi at det er forsvarlig å lempe på kravet om at alle masser i tilstandsklasse 4 og 5 må ha utlekkingstest.

Fylkesmannen vil ha fokus på å føre tilsyn med hvordan LiBiR IKS kontrollerer masser som tas inn ved anlegget og hvilke kriterier som legges til grunn ved aksept av masser til deponi.

Generelt er det viktig at all forurenset avrenning må ledes til sigevannssystemet. Dersom masser skal gjennomgå behandling før deponering, må dette foregå på en slik måte at det ikke fører til unødig forurensning. Fylkesmannen krever at forbehandling (f.eks. kompostering av oljeholdig jord) må foregå på tett dekke med kontroll på avrenning. Det er viktig å unngå avrenning til overflatevann eller grunnvann.

Deponiet har kapasitet til å ta imot de omsøkte massene da restkapasiteten er beregnet til å være 185 000 tonn (115 000 m³). Massene vil ikke generere deponigass, eller medføre problemer med setninger på samme måte som ordinært restavfall har gjort tidligere.

Skadelige fremmede arter

Et område som har fått mer fokus de senere årene er fremmede arter som ekspanderer og kan bli en trussel mot naturmangfoldet. *Forskrift om fremmede arter* trådte i kraft 01.01.16 og har som formål å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet. I kapittel 4 i forskriften presiseres kravet til aktsomhet til virksomheter og tiltak som kan medføre spredning av fremmede organismer. Det er også utarbeidet handlingsplaner og veiledere som gir anbefalinger om hvor hvordan planter/hageavfall, og masser som kan være infisert med slike organismer, skal håndteres forsvarlig f.eks. Sweco 2015 Rapport nr 12541001 *Veileder massehåndtering og fremmede arter*, Fylkesmannen i Aust-Agder Miljøvern avdelingen 2013 *Handlingsplan mot fremmede*

arter i Aust-Agder 2013-2023 og Avfall Norge 2016 Rapport nr 4/2016 *Hagerømlinger – veileder for hageavfallmottak*. Vi forventer at LiBiR IKS opparbeider kunnskap om temaet og etablerer rutiner for å håndtere infiserte masser og fremmede arter i hageavfall i tråd med gjeldende regelverk og retningslinjer for å unngå uheldig spredning.

Støy og støv

Økt mottak av forurensede masser vil medføre mer trafikk til og fra anlegget. Siden avfallsanlegget er lokalisert like ved avkjørsel til E18, vil trafikkøkningen ikke direkte berøre naboer. Anlegget har sånn sett en gunstig plassering i forhold til trafikkbelastning for naboer, både med hensyn på støy og støv.

Støy er regulert i tillatelsen og alle støyende aktiviteter ved anlegget regnes inn i totalbelastningen.

Naturmangfoldloven

I alle offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal rettsprinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12, jf. § 7 legges til grunn for beslutningen. Eiendommen er regulert, og benyttes i dag til industri. Mottak, behandling og deponering av forurenset jord skal foregå på områder som i flere år har vært opparbeidet og tilrettelagt for avfallshåndtering. Det er derfor ikke naturverdier på eiendommen som skal ivaretas, jf. § 8 om kunnskapsgrunnlaget. Vedtak om økt ramme for forurensede masser vil ikke berøre naturmangfoldloven direkte. Rettsprinsippene i naturmangfoldloven ansees for øvrig å være ivaretatt gjennom de fastsatte vilkårene i tillatelsen.

Hensynet til vannforskriften og miljøovervåking

Vannforskriften har som målsetting at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand innen 2021. Målsettingene i vannforskriften skal vurderes i forbindelse med fastsettelse av utslippstillatelser. Dette innebærer at myndighetene ikke kan gi tillatelse til et utslipp som forringer vannkvaliteten i resipienten.

LiBiR IKS gjennomfører hvert år et grundig miljøovervåkningsprogram som inkluderer prøvetaking av overvann, grunnvann og sigevann. Sigevann fra deponiet ledes til kommunalt renseanlegg. Miljøovervåkningsprogrammet skal videreføres og vil avdekke om økt deponering av forurensede masser fører til endringer i sigevannskvaliteten. Fylkesmannen kan sette krav om lokal sigevannrensing dersom miljøovervåkingen viser at dette er nødvendig for å oppnå akseptabelt utslippskvalitet.

Hensynet til vannforskriften anses ivaretatt i denne tillatelsen.

Konklusjon

Med de planlagte tiltak og fastsatte vilkår finner vi det forsvarlig å gi økt ramme for mottak, håndtering og deponering av forurensede masser.

Andre kommentarer

Kompostering av avløpslam ble avsluttet høsten 2015. Vilkår som gjelder kompostering av slam er derfor tatt ut fra tillatelsen. Fylkesmannen har ikke gjort en full gjennomgang av

tillatelsen, men vil vurdere en større endring og gjennomgang i forbindelse med behandling av søknad om tillatelse til ny deponicelle for forurensede masser og økt ramme, jf. søknad datert 28.09.16.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen i Aust Agder gir LiBiR IKS tillatelse til mottak, mellomlagring, behandling og deponering av 40 000 tonn forurensede masser (forurenset grunn og muddermasser under grenseverdier for farlig avfall) pr. år. Krav om utlekkingsstest for å deponere masser innenfor tilstandsklasse 4 og 5 frafaller.

Vilkår i tillatelse fra 27.04.09 og 14.07.15 opprettholdes i all hovedsak, med enkelte endringer som følge av økt ramme/håndtering av forurensede masser.

Tillatelse er gitt i medhold av forurensningsloven §§ 11, jf. §§ 18 og 16 og forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, kapittel 9 om deponering av avfall § 9-7.

Underlag for tillatelsen

Følgende lover og forskrifter er særlig relevante for virksomheten:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)
- Forskrift om systematisk helse- og miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr i brev datert 07.11.16. Vi har ikke mottatt innspill på varselet og vedtar med dette et gebyr for behandling av søknaden i henhold til gebyrsats 3, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-5 (endring av tillatelse). Dette innebærer at LiBiR IKS skal betale et gebyr på kr 5 700.

Miljødirektoratet ettersender faktura med innbetalingsblankett.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse og vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Aust-Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter.

Kunngjøring

Fylkesmannen vil kunngjøre vedtaket om endret tillatelse på vår hjemmeside; www.fmaa.no og i Lillesandsposten. LiBiR IKS skal betale kostnader for kunngjøring i lokalavis, jf. forurensningsforskriften § 36-11, annet ledd.

Med hilsen

Ingunn Løvdal
(e.f.)
ass miljøverndirektør

Veronica Skjævestad
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Veronica Skjævestad, tlf. 37 01 75 40

Kopi til:
Lillesand kommune Postboks 23 4791 LILLESAND

Vedlegg

- 1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Knudremyr Renovasjonsanlegg - LiBiR IKS

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til Lillesand og Birkenes Renovasjonsselskap IKS for Knudremyr Renovasjonsanlegg

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 9 om deponering av avfall § 9-7. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 29.04.03 og 13.03.15 og 08.04.16 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår i dette dokumentet.

Virksomheten plikter fortløpende å etterleve nye krav i avfallsforskriften. Det samme gjelder eksisterende krav dersom det ikke er gitt spesifikt fritak gjennom denne tillatelsen

Denne tillatelsen erstatter alle tidligere tillatelser gitt for Knudremyr Renovasjonsanlegg. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen som kan ha miljømessig betydning. Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen

Bedriftsdata

Bedrift	Lillesand og Birkenes Renovasjonsselskap IKS
Beliggenhet/gateadresse	Knudremyr,
Gårds- og bruksnr	30/127 – Lillesand kommune
Postadresse	Birkelandsveien 167, 4791 Lillesand
Kommune og fylke	0926, Lillesand, Aust Agder fylke
Org. nummer (bedrift)	870934432
NACE-kode og bransje	90.020 Innsamling og håndtering av annet avfall
Deponikategori	2 (ordinært avfallsdeponi)
Kategori for virksomheten ¹	5.4

Fylkesmannens referanser

Arkivkode	Tillatelsesnr.	Anleggsnummer	Risikoklasse ²
2016/2264	2009.0162.T	0919.0015.01	3

Tillatelse gitt: 27.04.09	Endringsnummer:2	Sist endret:19.12.16
Ingunn Løvdal ass miljøverndirektør	Veronica Skjævestad senioringeniør	

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

² Jf Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Statens forurensningstilsyns arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

1 Rammer

Tillatelsen gjelder deponi på Knudremyr for ordinært avfall. Tillatelsen gjelder for ordinært avfall med separat deponicelle for farlig avfall som kan deponeres på deponi for ordinært avfall som er omfattet av kap. 9 i Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall. Tillatelsen gjelder en samlet deponimengde på 300 000 tonn for deponiets totale levetid. Tillatelsen er basert på et gjenværende totalt fyllingsvolum i 2016 på 115 000 m³ og avslutning av deponiet innen år 2023. Oppfyllingen av deponiet skal skje i henhold til egen oppfyllingsplan, jf. pkt 3.7.1. Deponiet er avgrenset i areal jf. gjeldende arealplan etter plan- og bygningsloven og tidligere driftstillatelse av 23.03.95 og 27.04.09. Deponiet har høyeste tillatt oppfyllingspunkt på kotehøyde 80.

Tillatelsen omfatter også:

Drift av sorteringsanlegg for mottak av avfall til sortering fra private husholdninger og bedrifter.

Lagring av inntil 100 tonn farlig avfall i forbindelse med sorteringsanlegget.

Inntil 7000 tonn slam og liknende til avvanning pr. år.

Mottak og oppkutting av inntil 700 tonn hage/park-avfall pr år.

Mottak av inntil 2000 tonn trevirke pr år.

Mottak av inntil 300 tonn trykkimpregnert trevirke pr år.

Mottak av inntil 40 000 tonn forurenset jord og liknende masser til behandling og/eller deponering pr år.

Drift av papirsorteringsanlegg.

Mellomlagring av utsorterte fraksjoner som skal gjenvinnes (dekk, glass, elektro osv.).

Sortering og knusing av betong.

Ordinær driftstid:

Man-fre: 06.00 - 22.00, lør-søn: 07.00 - 22.00

2 Generelle vilkår

Punktene 2.1 og 2.2 trer i kraft når eventuelle konsentrasjonskrav er fastsatt ift. utslipp av sigevann/utslippskomponenter.

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen pkt. 3. flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare tillatt dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Overholdelse av grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy og lukt, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke er satt spesifikke grenser for i denne tillatelsen.

2.4 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Dette gjelder for eksempel dersom gassanlegg eller renseanlegg for sigevann må tas ut av drift for kortere perioder med driftsproblemer.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 11.2.

2.5 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold, jf. internkontrollforskriften § 5.

2.6 Sikring av anlegget

Deponiet og øvrige anlegg ved virksomheten skal være sikret mot adgang for uvedkommende og være utilgjengelig utenom deponiets åpningstider. Om nødvendig må hele avfallsanlegget inngjerdes.

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

3 Særskilte vilkår for deponering av avfall

3.1 Avfall som kan deponeres

Tillatelsen omfatter deponering av avfall som oppfyller mottakskriteriene i avfallsforskriften, vedlegg II for ordinært avfall samt farlig avfall som kan samdeponeres med ordinært avfall.

Fra **1. juli 2009** er det ikke tillatt å deponere biologisk nedbrytbart avfall, jf. endring i avfallsforskriftens § 9-4 og kapittel 9 vedlegg II pkt. 1.2 bokstav d.

Fylkesmannen kan gi midlertidig dispensasjon fra forbudet i særlige tilfeller. Dette krever særskilt søknad fra deponieier.

Det er tillatt å deponere følgende typer avfall:

Ordinært avfall

Farlig avfall: Totalt inntil 500 tonn pr år

Det er tillatt å deponere farlig avfall som tilfredsstiller kravene i avfallsforskriften kap 9-6 b) og kriteriene i avfallsforskriftens vedlegg II, pkt 2.3.1 og 2.3.2. Disse kravene innebærer blant annet at det farlige avfallet må være stabilt, ikke reaktivt og ha lavere utlekkingspotensial enn grenseverdiene i vedlegg II pkt 2.3.1. I tillegg stilles det krav til pH og TOC.

Deponieier må se til at alt farlig avfall som tas inn på deponi har dokumentasjon på at det tilfredsstiller kravene nevnt over.

Deponieier kan søke om økt ramme for farlig avfall til deponi dersom den framtidige driften skulle tilsi at deponiet får økt behov for å ta imot denne type avfall.

Eks. på farlig avfall kan være:

Avfall fra sandblåsing som inneholder farlige stoffer (EAL 120116)

Kasserte utstyr som inneholder fri asbest (EAL 160212)

Asbestholdige isolasjonsmaterialer (EAL 170601)

Aske og slagg fra forbrenningsanlegg som inneholder farlige stoffer (EAL 190111 og 190115)

Gateoppsop

Ristgods, silgods og sandfangavfall fra avløpsrensaneanlegg

Avløpsslam som ikke tilfredsstiller kvalitetskravene for gjødselvarer

Forurensede masser og forurensede muddermasser

- 40 000 tonn pr. år som tilfredsstiller krav ihht. pkt. 3.2b.

Overdekkingsmasser:

Til endelig avslutning tillates det å ta inn dekkmasser som er egnet til formålet og som tilfredsstiller kravene til lett forurensede masser til deponi for inert avfall i avfallsforskriftens kap. 9, vedlegg II, pkt. 2.1.

Ved behov kan det benyttes lett forurensede masser som midlertidige overdekkingsmasser. Massene må være spesielt egnet til formålet og ellers tilfredsstille mottakskriteriene i vedlegg II. Se også krav ihht. pkt. 3.2b

3.2a Behandling av avfall før deponering

Alt avfall skal være behandlet før deponering jf. avfallsforskriften kap. 9, § 9-6. Deponiansvarlig må bl.a. vurderer om det er mulig å redusere volum og fare for forurensning før avfallet deponeres. Behandlingen skal sikre at avfallets innhold av organisk materiale ikke overstiger forskriftens krav til maksimum innhold og kriteriene i vedlegg II.

Avfall som lett kan materialgjenvinnes skal ikke deponeres.

3.2.b Særskilte krav til deponeringen

Farlig avfall

Farlig avfall som omfattes av denne tillatelsen til deponering, skal deponeres i egne celler avsatt til dette formål. Cellene skal være avmerket på kart. Avfallet skal være deklartert i samsvar med bestemmelsene i avfallsforskriften kap. 11 om farlig avfall. Det skal være etablert rutiner som sikrer at deponiet fører kontroll med dette og at videre behandling av deklarasjonsskjemaer skjer på forskriftsmessig måte.

Deponering av ristgods og sand fra sandfang (EAL 190801/190802).

Avfallet skal være avvannet før deponering og overdekkes umiddelbart.

Deponering av gips

Gipsavfall skal deponeres i celler der det ikke mottas biologisk nedbrytbart avfall.

Deponering av asbest

Asbest skal deponeres i egen celle avsatt til dette formål. Samdeponering av asbestholdig avfall klassifisert som farlig avfall og annet asbestholdig avfall tillates. Avfallet skal være emballert ved mottak og leveranser skal som hovedregel være varslet. Mottatt avfall skal umiddelbart etter kontroll deponeres og overdekkes med hensiktsmessig materiale. Det skal ikke utføres noe arbeid på deponiet/cellen som kan føre til utslipp av fibre (f.eks. boringer).

Deponering av slam fra oljeutskillere

Slam fra oljeutskillere må avvannes og komposteres før deponering i celler avsatt til farlig avfall.

Deponering av avfall fra sandblåsing som inneholder farlige stoffer

Mottatt avfall skal umiddelbart etter kontroll deponeres og overdekkes med hensiktsmessig materiale for å unngå støving. Deponeringen skal skje i celler der det ikke deponeres organisk avfall.

Deponering av forurensede masser (inkl. muddermasser)

Det er ikke tillatt å deponere forurensede masser som overskrider grensen for farlig avfall, i henhold til avfallsforskriftens kap. 11, vedlegg 3. Grensen for innhold av farlig avfall for et utvalg av stoffer er angitt i vedlegg 2 i denne tillatelse (se øvre grense for tilstandsklasse 5).

LiBiR IKS må inneha tilstrekkelig kompetanse om aktuelle miljøgifter i forurensede masser, inklusiv kompetanse om miljøgiftenes egenskaper, spredningspotensiale og kompetanse om rensaneanleggets funksjoner.

Det må utarbeides en spesifikk risikovurdering for spredning og for human helse for hver leveranse av forurensede masser. I risikovurderingen må det fremgå om det er forsvarlig å deponere massene og hvilke nødvendige tiltak som eventuelt skal iverksettes for å deponere massene.

Massene skal fortrinnsvis legges i separate celler på deponiet. Cellene skal kartfestes. Masser som inneholder fremmede skadelige arter skal håndteres i tråd med forskrifter, veiledere og retningslinjer som gjelder for dette.

3.3 Registrering og kontroll ved mottak av avfall

Alt avfall som deponeres skal registreres, loggføres og veies før deponering jf. § 9-12. Registreringen skal tilpasses myndighetenes krav til rapportering.

Det skal gjennomføres kontroll av alt avfall som mottas. Kontrollen skal avdekke om forskriftens bestemmelse om behandling av avfallet er oppfylt før deponering og om avfallets innhold er i strid med tillatelsen.

Etter at mottakskriteriene i vedlegg II er implementert i avfallsforskriftens kapittel 9, gjelder følgende tilleggskrav:

Mottakskontrollen skal minimum følge kravene fastsatt i vedlegg II eller eventuelle strengere krav satt i denne tillatelsen.

Alt avfall skal kontrolleres visuelt før og etter lossing og sammenliknes med dokumentasjonen fra avfallsprodusent. Den visuelle kontrollen skal gjennomføres slik at den kan avdekke eventuelle avvik mellom avfallets basiskarakterisering og det faktiske innholdet i den enkelte leveranse.

Det skal i tillegg tas stikkprøvekontroll med prøvetaking og analyse av avfallets sammensetning (testing). Stikkprøvekontrollen skal minst omfatte 1 av hver 100. avfallsleveranse ved deponiet iht. vedlegg II, punkt 1.4. Kravet til prøvetaking og analyse gjelder ikke restavfall fra husholdninger, kasserte gjenstander hvor det ikke er praktisk mulig å utføre prøvetaking og/eller analyser samt for enkelte typer inert avfall iht. vedlegg II, punkt

1.2a (for eksempel kassert glass, glassfiber, betong, murstein, ren jord og stein). Stabilt, ikke-reaktivt asbestavfall som ikke inneholder andre farlige stoffer er også unntatt fra dette kravet.

For øvrige typer farlig avfall som deponeres, skal stikkprøvekontrollen også omfatte analyser av avfallets utlekkingssegenskaper.

Prøvetaking og analyse av avfallet skal gjennomføres i samsvar med bestemmelsene i avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II, punkt 3.

Bedriften plikter å føre en stikkprøvekontroll utover dette der det foreligger en mistanke om at avfallet som ønskes deponert kan inneholde farlig avfall eller annet avfall i strid med avfallsforskriften kap. 9 og denne tillatelsen.

Dersom det oppdages avfall som ikke tillates deponert, dokumentasjonen fra avfallsprodusent ikke er tilstrekkelig til å vurdere den opp mot mottakskriteriene eller mangler, skal avfallet avvises for deponering. All avvising av avfall må meldes til forurensningsmyndigheten jf. vedlegg II, punkt 1.4.

Resultat av stikkprøvekontrollen skal oppbevares i minst 2 år. Resterende dokumentasjon på mottatt avfall, både for den enkelte leveranse (mengde, type og produsent), sammendrag av basiskarakterisering og eventuelt resultat av verifikasjon skal oppbevares i hele deponiets levetid, inkludert etterdriftsfasen. For forurenset jord gjelder kravet til oppbevaring av dokumentasjon ikke bare sammendraget av basiskarakteriseringen, men hele basiskarakteriseringen med risikovurderinger og analyseresultat.

3.4 Beskyttelse av jord og vann

3.4.1 Tiltak for å redusere sigevannsmengden

Minst mulig sigevann skal dannes i et deponi utover den vannmengden som trengs for å opprettholde en eventuell gassproduksjon. Det skal være størst mulig grad av oppsamling av det sigevannet som likevel oppstår.

Bedriften skal ha kontroll med innsig og inntrengning av grunn- og overflatevann og om nødvendig iverksette tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet. Rent overflatevann fra tilstøtende arealer eller innsig av rent grunnvann skal ikke tilføres sigevannsnettet, men ledes separat utenom deponiet.

Det skal også sørges for kontroll med inntrengningen av nedbør i deponiet. Deponiets nedbørsfelt skal avgrenses ved midlertidig avskjæring av det aktive arealet som er åpent for deponering.

Oppsamlingen av sigevannet og effekt av tiltak for å redusere vanninntrengningen til deponiet skal dokumenteres gjennom overvåkingsprogrammet og vannbalanseberegninger.

3.4.2 Tiltak mot utlekking av sigevann

Deponier som skal drive videre etter 16. juli 2009 skal oppfylle kravene til bunntetting i avfallsforskriftens kap.9, vedlegg I, punkt 3.2 og 3.3.

Det er en forutsetning at de metoder som benyttes for å etterkomme bunntettingskravene kan betraktes som BAT (beste tilgjengelige teknikker).

For eksisterende deponiceller, har Fylkesmannen innvilget dispensasjon fra kravene til dobbel bunntetting iht. vedtak av 31.08.04, jf. avfallsforskriften kap. 9 vedlegg I, punkt 3.4.

3.5 Sigevannshåndtering

Sigevann fra alle deponiceller som er i bruk til deponering av avfall og avsluttet deponiareal skal samles opp. Oppsamlingssystemet skal vedlikeholdes jevnlig for å hindre begroing og tilstopping, slik at dets funksjon opprettholdes.

Deponieier må gjøre en vurdering av sigevannet fra deponiet og øvrige virksomheter på anlegget.

Deponieier må vurdere:

Nivået av prioriterte stoffer (se vedlegg 1 til denne tillatelse) i sigevannet (konsentrasjoner og mengder).

Deponiets/anleggets sigevannsmengde og potensialet for avskjæring av overflatevann.

Kommunalt avløpsnett/reanseanlegg som defineres som resipient og mottaker av avfallsanleggets sigevann.

Potensialet og behovet for rensing av sigevannet. Vurdere om deponiet kan oppnå bedre utslippskvalitet i sigevannet ved enkle rensemetoder.

Den driftsansvarlige skal behandle forurenset vann og sigevann som samles opp i samsvar med prinsippet om beste tilgjengelig teknologi (BAT) dersom dette er nødvendig for å oppnå forsvarlig utslippskvalitet.

Fylkesmannen vil kunne stille mer konkrete krav om rensing av sigevannet bl.a. dersom deponiets overvåkingsresultater skulle vise at det er nødvendig for å oppnå forsvarlig utslippskvalitet.

Rapport som omhandler overnevnte punkter og fremstiller forslag til renseløsninger skal oversendes fylkesmannen **innen 01.02.10.**

En eventuell renseløsning skal være etablert **innen 01.02.11.**

3.6 Deponigass

Bedriften skal ha regelmessig kontroll med diffuse utslipp av deponigass og gassuttaksanleggets effektivitet og om nødvendig iverksette avbøtende tiltak. Innen **01.09.09** skal bedriften ha sørget for en evaluering av eksisterende gassuttaks effektivitet og vurdert behov for oppgraderingstiltak.

Deponigass skal samles opp for energiutnyttelse, alternativt fakling, fra alle deponiceller med signifikant gassproduksjon, både i drifts- og etterdriftsperioden. Oppsamlingsanlegget skal dimensjoneres, bygges og drives for et miljømessig optimalt gassuttak, tilpasset deponiets størrelse og forventet/beregnet gasspotensial. Eventuelt opphør må godkjennes av Fylkesmannen i forkant.

Oppsamling, behandling og utnyttelse av deponigass skal utføres på en slik måte at helse- eller miljøfare ikke oppstår.

Energiutnyttelse av deponigass skal utredes **innen 01.03.10**.

3.7 Oppfylling og drift

3.7.1 Oppfylling

Oppfyllingen av deponiet skal gjennomføres etter en særskilt oppfyllingsplan for hele deponiets driftstid fram til avslutningen. Oppfyllingsplanen skal ha utgangspunkt i vedtatt reguleringsplan.

Utformingen av deponiet skal sørge for at stabiliteten i avfallsmassen og tilknyttede strukturer sikres samt at faren for setninger reduseres.

Avfallet skal deponeres i celler og slik at det areal som er i bruk blir så lite som mulig. Hver celle skal avsluttes og overdekkes før en ny celle påbegynnes iht. krav til trinnvis avslutning jf. vilkår 3.8.1.

Så lenge det deponeres nedbrytbart avfall på deponiet eller tidligere deponert avfall i samme celle bidrar til å opprettholde en gassproduksjon, skal oppfyllingen og driften legges til rette for en best mulig gassoppsamling og gassbehandling. Deponiceller i bruk skal dekkes til jevnlig for at deponiområdet skal ha minst mulig åpent areal for å forhindre avfallsflukt.

Både komprimeringsgrad og frekvens på tildekkingen av avfallet må tilpasses avfallstype ift risiko for miljøulemper, betydning for deponiets gassproduksjon og klimatiske forhold og konkretiseres i bedriftens driftsrutiner.

Masser som benyttes til midlertidig tildekking av avfallet skal være egnet til formålet. For å hindre at det oppstår tette barrierer for vanngjennomstrømming nede i deponiet, må massene ha en høy permeabilitet.

Det skal foretas årlige registreringer og utbedringer av setninger i deponiet både under aktiv drift og i etterdriftsfasen.

3.7.2 Drift

Det skal være etablert prosedyrer og rutiner for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet i driftsfasen. Disse skal sikre at kravene i avfallsforskriften og denne tillatelsen overholdes.

Alle ovennevnte prosedyrer og rutiner må være på plass **innen 10 mnd** fra ikrafttredelsesdato. Eventuelle endringer som foretas ved oppfyllingen av deponiet ift oppfyllingsplanen vedlagt søknaden, må varsles Fylkesmannen.

Brenning av avfall på deponiområdet er ikke tillatt.

3.8 Avslutning og etterdrift

3.8.1 Trinnvis avslutning

Før en celle avsluttes, skal bedriften ha vurdert og avklart med Fylkesmannen, hvor tett toppdekket skal være. Dersom det senere skal etableres en ny celle oppå denne cellen, skal denne kun midlertidig tildekkes med tette masser eller kunstig membran.

For celler som inneholder organisk avfall, skal utformingen av toppdekket sikre at det skjer en tilstrekkelig vanntilførsel til å opprettholde nedbrytningsprosessene i deponiet og oppsamling av produsert gass, samtidig som utvasking av avfallet begrenses til et minimum. Det skal legges til rette for biologisk metanoksidasjon i lekkasjepunkter og som supplement til ordinær gassoppsamling.

Celler uten organisk avfall, men med risiko for utvasking av forurensende stoffer, skal ha et toppdekke med et tettingslag bestående av 0,5-1 m leire med en hydraulisk konduktivitet på 1×10^{-9} m/sek eller lavere, eller en kunstig membran.

Toppdekke er her benyttet som en felles betegnelse for de lag med masser eller membraner som legges oppå avfallet etter at deponeringen har opphørt. Utformingen av toppdekket skal hindre erosjon og tilpasses etterbruken av arealene.

3.8.2 Endelig avslutning og etterdrift

Når omsøkt deponivolum er utnyttet eller tillatelsen ikke lenger har gyldighet, skal deponiet avsluttes med mindre det gis tillatelse til å utvide deponiet. LiBiR har også ansvar for etterdrift av anlegg og installasjoner i minst 30 år etter avslutning.

Senest 1,5 år før avfallsdeponeringen skal opphøre, skal bedriften legge frem en plan for endelig avslutning og etterdrift. Planen skal blant annet omfatte et revidert overvåkings-

program for vann og deponigass i etterdriftsfasen samt angi en endelig utforming og etterbruk av deponiet. Planen må ta høyde for etterfylling pga setninger og fortsatt drift av anlegg for behandling av gass og/eller sigevann.

Deponiet skal ha en konveks form. Toppdekket skal utformes iht. vilkår 3.8.1. For celler avsatt til deponering av asbest, skal det endelige toppdekket være egnet til å hindre spredning av fibre. Det skal treffes hensiktsmessige tiltak for å begrense mulig bruk av området etter at deponiet er avsluttet, for å unngå at mennesker kommer i kontakt med avfallet.

Vekstsjiktet (dvs. øverste del av toppdekket) skal kun bestå av rene masser. Dersom arealet skal benyttes til jord- eller skogbruk, må vekstsjiktet være dypt nok til å tåle pløying eller annen jordbearbeiding.

Tilsåing/beplantning skal skje umiddelbart etter at et område er endelig avsluttet.

Før deponiet avsluttes og lukkes, skal Fylkesmannen varsles. Fylkesmannen skal gjennomføre en sluttinspeksjon på deponiet før det avsluttes iht. avslutningsplanen. På bakgrunn av sluttinspeksjonen kan Fylkesmannen fastsette ytterligere vilkår for avslutning og etterdrift.

Deponiet tillates ikke benyttet til boligformål før etterdriftsfasen er over.

3.9 Finansiell garanti og kostnadsdekning

Bedriften skal **innen 01.02.10** ha etablert en tilfredsstillende finansiell garanti eller annen tilsvarende sikkerhet for deponiet for å sikre at forpliktelsene som følger av denne tillatelsen, herunder kravene til nødvendige tiltak i avslutnings- og etterdriftsfasen, kan oppfylles. For øvrig vises det til veileder TA-2150/2006 om finansiell garanti for avfallsdeponier.

Bedriften plikter å avklare om garantiens form og størrelse kan aksepteres av Fylkesmannen i god tid i forkant av etableringen. Forslag til garanti mhp form og størrelse, skal oversendes Fylkesmannen **innen 01.09.09**.

3.10 Kontroll og overvåking

3.10.1 Oversikt over deponiets utvikling og vannbalanse

Bedriften skal årlig lage en oversikt over deponiets utvikling som viser det areal som avfallet opptar, avfallsvolumer og avfallssammensetning, deponeringsmetoder, varighet av deponeringen og deponiets gjenværende kapasitet.

På bakgrunn av resultater fra øvrig overvåking, skal bedriften utarbeide et vannbalanseregnskap for siste kalenderår.

3.10.2 Meteorologiske data

Meteorologiske data skal samles inn på deponiet.

3.10.3 Overvåking av sigevann, overflatevann og grunnvann

Den driftsansvarlige skal ha et overvåkingsprogram for sigevann, overflatevann og grunnvann som er utformet i henhold til kravene avfallsforskriften kap. 9 vedlegg III og SFT's veileder TA 2077/2005.

Den driftsansvarlige har ansvar for å påse at overvåkingsprogrammet er tilstrekkelig til å avdekke eventuelle uakseptable utslipp fra deponiet til omgivelsene. Overvåkingen skal kunne avdekke eventuelle sigevannslekkasjer eller endringer i deponiets vanntilførsel.

Den driftsansvarlige skal sørge for at resultatene av all overvåking vurderes av faglig instans. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak for å oppnå forsvarlig utslippskvalitet er deponiet pliktig til å iverksette tiltak.

Dersom det finnes et renseanlegg skal det så langt som mulig hindres at det oppstår unormale driftsforhold. Den driftsansvarlige skal ha et eget program for å sikre at evt. unormale driftsforhold oppdages innen rimelig tid.

For sigevann og overflatevann skal det tas prøver som er representative for den gjennomsnittlige sammensetningen i perioden siden forrige prøvetaking.

Fylkesmannen har i brev av 12.12.05 godkjent et prøvetakingsprogram for sigevannsprøver basert på mnd. stikkprøver for parametre som tåler å bli fryst ned. Prøvene skal samles for et kvartal og analyseres. Stikkprøvene må kombineres med ukentlig måling av indikatorparametre og kontinuerlig måling av vannmengder.

Om nødvendig kan fylkesmannen kreve at det tas blandprøver av sigevannet i samsvar med SFT veileder TA-2077/2005.

Minimumskrav til prøvetakings- og analysefrekvens i deponiets driftsfase fremgår av tabellen:

Overvåkingstema	Frekvens
Sigevannsmengde	kontinuerlig
Indikatorparametre	Ukentlig
Sigevannets sammensetning	Kvartalsvis (innsamling hver mnd og nedfrysing)
Overflatevannets mengde	Kvartalsvis
Overflatevannets sammensetning	Kvartalsvis
Grunnvannsnivå	Hver sjettemåned
Grunnvannets sammensetning	Hver sjettemåned

Overvåkingsprogrammet skal verifisere avgrensningen av deponiets påvirkningsområde.

Det er imidlertid bedriften som har ansvar for å påse at overvåkningsprogrammet er tilstrekkelig til å avdekke eventuelle uakseptable utslipp fra deponiet til omgivelsene.

Effekt av eventuelt lokalt renseanlegg for sigevann skal dokumenteres. Det forutsettes at bedriften utarbeider et eget program for å overvåke renseprosessen tilpasset valgt renseløsning.

Bedriften er også pliktig til å sørge for at resultat av all overvåking vurderes av faglig sakkyndig. Dersom vurderingene viser at det er behov for tiltak for å overholde kravene i denne tillatelsen, er bedriften også pliktig til så snart som praktisk mulig å utbedre forholdene.

En årlig sammenstilling og vurdering av overvåkingsresultatene skal kunne forevises forurensningsmyndigheten på forespørsel.

3.10.4 Overvåking av deponigass

Det skal gjennomføres regelmessig kontroll av gassproduksjon og gasslekkasje fra deponiets overflate tilpasset deponiets innhold av biologisk nedbrytbart avfall. Overvåkingen skal være representativ for hver deponicelle.⁴ Hyppighet og metodikk skal beskrives i miljøkontrollprogrammet og minimum tilfredsstillende kravene i avfallsforskriftens vedlegg III og vilkår 3.6.

Uttak av deponigass og innhold av metan skal måles kontinuerlig. Overvåkingen av deponigassuttaket skal for øvrig tilpasses kravene til rapportering jf. vilkår 9.

Samtidig varsles det at krav om måling av deponigassens sammensetning utover innhold av metan kan komme.

4 Mellomlagring av avfall

I påvente av ekstern disponering, intern bruk eller deponering tillates det mellomlagring av inntil:

100 tonn farlig avfall
700 tonn hage/park avfall
2000 tonn trevirke
300 tonn trykkimpregnert trevirke
1500 tonn restavfall fra husholdning og næring (som kan inneholde nedbrytbart avfall) i påvente av forsendelse til forbrenningsanlegg
Forurensede masser
Øvrige utsorterte fraksjoner som skal gjenvinnes (dekk, glass, elektro osv.)

Det skal være kontroll med mengder som tas inn og ut av lager. Avfallet som ligger på lager skal disponeres så raskt som mulig og senest innen 12 mnd etter mottak. Det skal tilstrebes til

⁴ Forskriften stiller krav om at overvåkingen av *gassdannelse* må være representativ for hver seksjon av deponiet.

enhver tid å ha minst mulig restavfall på mellomlager i påvente av forsendelse til forbrenningsanlegg.

Fraksjonene skal lagres separat og overdekkes/emballeres etter behov for å unngå nærmiljøulemper som flygeavfall, støvulemper, lukt og forurensning. Lagring av farlig avfall skal skje i samsvar med avfallsforskriften kap. 11 om farlig avfall.

Mellomlagringen skal skje slik at avfallet ikke tilføres overflatevann/overvann. I den grad det er mulig skal mellomlagring skjermes mot nedbør. Eventuell avrenning skal fanges opp av eksisterende system for sigevannsbehandling.

Hvis det oppstår forurensningsmessige ulemper av mellomlagringen, kan forurensningsmyndigheten kreve at mellomlagret avfall må fjernes umiddelbart.

Lageret skal sikres mot selvantennelse og brann.

Ytterligere krav til lagringen avhengig av avfallstyper og senere disponering som krav til hvor tett bunnen skal være, krav til overdekking eller liknende for å hindre inntrengning av nedbør må påregnes.

Krav til mellomlagring av forurensede masser (muddermasser og forurenset grunn)

Masser med ukjent innhold av forurensninger kan mellomlagres innendørs eller under tak på tett dekke i påvente av analyseresultater fra utlekkings tester, basiskarakterisering eller liknende.

Oljeholdige masser må mellomlagres innendørs eller under tak på tett dekke, og holdes atskilt fra andre forurensede masser, i påvente av behandling.

Mellomlagringstiden fra mottak til videre disponering eller behandling skal være kortest mulig.

5 Utendørs kompostering av forurensede masser

Det tillates utendørs kompostering av oljeforurensede masser (grense opp til farlig avfall) eller andre masser som lar seg behandle biologisk. Mengden må tilpasses tilgjengelig komposteringsareal og være innenfor tillatte rammer for mottak av forurensede masser. Særlig forurensede og tungt nedbrytbare masser som kan føre til økt forurensning skal ikke mottas på anlegget, med mindre dette er masser fra akutte forurensningssituasjoner. Slike masser skal mellomlagres i tette containere e.l. uten avrenning og skal leveres til annen ekstern behandling så raskt som mulig.

Prosedyre for kompostering skal være beskrevet i internkontrollsystemet til virksomheten. Det må være etablert gode kontrollrutiner for mottak av slike masser.

Så langt det lar deg gjøre skal komposteringen foregå under tak. Komposteringsanlegget skal utformes og drives slik at det dannes minst mulig sigevann. Massene skal behandles på et tett dekke. Eventuelt sigevann/avrenning skal samles opp og ledes via sandfang og oljeutskiller til renseanlegg sammen med øvrig sigevann fra avfallsanlegget.

6 *Avvanningsanlegg*

Det kan mottas 7000 tonn pr. år slam og liknende til avvanning. Vannet skal samles opp og ledes til renseanlegg sammen med øvrig sigevann fra avfallsanlegget.

7 *Mottaks- og sorteringsanlegg*

Det tillates mottak av avfall fra husholdninger og mindre næringsdrivende for sortering. Gjenvinningsstasjonen kan motta inntil **200 tonn** avfall pr. dag. Det tillates lagring av inntil **100 tonn** farlig avfall.

Prosedyrer for drift av mottaks- og sorteringsanlegget skal være beskrevet i internkontrollsystemet til virksomheten. Det må være utarbeidet planer som beskriver rutiner og tiltak under ordinær drift og avvikssituasjoner ved anlegget. Rutinene skal inngå i virksomhetens internkontrollsystem.

Forurenset avrenningsvann fra anlegget skal samles opp og behandles i sandfang og oljeutskiller med tilstrekkelig kapasitet og iht. gjeldende forskrift og ledes videre til renseanlegg.

For kommunale mottak for farlig avfall gjelder standardiserte krav, jf. avfallsforskriftens kap. 11, vedlegg 2, herunder:

Kompetanse

Den som driver mottaksordningen for farlig avfall og det personell som håndterer farlig avfall plikter å ha nødvendig kunnskap og kompetanse.

Forebygging

Den som driver mottaksordningen for farlig avfall plikter å gjennomføre nødvendige tiltak for å unngå at forurensning skal oppstå. Farlig avfall som skal oppbevares i påvente av levering/henting før behandling eller annen disponering, skal sikres slik at det farlige avfallet ikke medfører avrenning til grunn, avløpsnett eller annen resipient

Håndtering

Håndtering av farlig avfall skal foregå slik at forurensning ikke oppstår. Farlig avfall skal ikke blandes med annet avfall. Oppsamlet spill/eller vann som er forurenset med farlig avfall skal håndteres som farlig avfall.

Beredskap og varsling

Den som driver mottaksordningen skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage eller stanse akutt forurensning. Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i samsvar med forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.

Deklarering

Ved mottak av farlig avfall fra virksomheter skal det påses av avfallsbesitter har deklarerert det farlige avfallet. Avfallsbesitter er selv ansvarlig for at deklarasjonen er korrekt utført

Journalføring og rapportering

Det skal føres journal som omfatter alle nødvendige opplysninger om farlig avfall som mottas. Journalen skal inneholde opplysninger om mengde farlig avfall, type farlig avfall, deklarasjonsnummer, avfallets opprinnelse mv. Journalene skal være lett tilgjengelig ved kontroll. De skal oppbevares i minst 3 år.

Lagring

Farlig avfall kan oppbevares inntil 6 måneder før viderelevering. Farlig avfall skal lagres slik at det lett kan flyttes f.eks. på paller. Stoffer som ikke kan samlastes ifølge ADR, skal lagres på atskilte områder.

8 Sortering og knusing av betong

LiBiR IKS må sørge for å ha tilstrekkelig dokumentasjon på innhold av helse og miljøskadelige stoffer i betongen som tas imot.

Det er ikke tillatt å ta inn betong til behandling som er dokumentert som farlig avfall i selve betongen, i murpuss eller malingssjikt.

Armering i betongen må fjernes før deponering.

Dersom betong skal nyttiggjøres uten tillatelse fra Miljødirektoratet, må dette være vurdert ut fra Miljødirektoratets faktaark *M-14/2013 Disponering av betong*, eller i samsvar med ny forskrift om disponering av betong når denne foreligger.

Sortering og knusing av betong skal foregå på et egnet areal som ivaretar hensyn til støv, støy og avrenning. Arealet må være stort nok til å holde atskilt leveranser som skal ha ulik disponering.

Det må gjennomføres nødvendige tiltak for å redusere støv og støy til omgivelsene, f.eks. tilpasset vanning (med oppsamlingsmuligheter og gjenbruk) og fysisk skjerming.

Avrenning fra området som benyttes til sortering og knusing av betong skal være minst mulig og må ledes til sigevannssystemet.

9 Nærmiljøtiltak

9.1 Generelt

Eieren av tillatelsen skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at nærmiljøulempene som følge av anleggsdriften reduseres til et minimum.

Flygeavfall skal begrenses mest mulig, blant annet ved oppsetting av gjerde eller fangnett med tilstrekkelig høyde. Om nødvendig må LiBiR IKS sørge for opprydning i berørte områder.

Det skal utarbeides eget program for bekjempelse av skadedyr og fugleplager.

Avfallsanlegget skal skjermes mot innsyn.⁵

Lukt og støv fra deponiet/avfallsanlegget skal til enhver tid være så lav at eksisterende boligområder og offentlige områder ikke blir nevneverdig sjenert. Om nødvendig må lukt- og støv reduserende tiltak iverksettes straks.

9.2 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl.19-23) $L_{pAekv4h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{A1}	Søn-/helligdag (kl. 08-15.00) $L_{pAekv7h}$
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)	50 dB(A)

Det ekvivalente lydnivået L_{pAekvT} er et mål på det gjennomsnittlige (energimidlede) nivået for varierende lyd over en bestemt tidsperiode T

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av avfall. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

10 Rapportering

10.1 Deponiet

Data fra registrering og kontroll av mottatt avfall og overvåkingsdata som er innsamlet iht. punkt 3.10 om kontroll og overvåking skal hvert år rapporteres til forurensningsmyndigheten (jf. avfallsforskriften § 9-13). Denne egenrapporteringen skal skje innen 1. mars på den form som forurensningsmyndigheten beslutter.

Rapporteringen skal skje gjennom det elektroniske rapporteringssystemet Altinn. For rapportering av farlig avfall skal EAL-koder benyttes, for annet avfall skal NS9431 benyttes.

Når det gjelder deponigass, skal det som minimum rapporteres på:

- Total gassuttaksmengde
- Andel metan i gass (volumprosent)
- Mengde metan til fakling
- Mengde metan til varme
- Mengde metan til elektrisitet
- Driftstid på fakkel

⁵ Der hvor det er relevant av hensyn til å redusere naboers sjenanse av anlegget

En vurdering av rapporterte data og evt. behov for tiltak skal legges ved Altinn-skjemaet som eget vedlegg.

10.2 Komposteringsanlegg

Det skal sendes skriftlig rapport til fylkesmannen innen 1. mars for siste kalenderår.

Forurenset masse

Rapporten skal være en årsoversikt og inneholde oversikt over:

- Mengder avfall som er kompostert/behandlet
- Mengder avfall på lager
- Hvordan massene er disponert etter behandling
- Analyseresultater for massene

10.3 Sorteringsanlegg

Det skal sendes skriftlig rapport til fylkesmannen innen 1. mars for siste kalenderår.

Rapporten skal være en årsoversikt som gir informasjon om:

- Registrerte avfallstyper og mengder
- Total mengde avfall på lager
- Mengde farlig avfall på lager
- Mengde utsortert og viderelevert avfall med oppgave over hvem avfallet er levert til
- Utførte kontroller av avfallets sammensetning
- Egen vurdering av om miljøkrav er overholdt
- Eventuelle forbedringspotensialer

11 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

11.1 Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av en risikoanalyse og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

11.2 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁶. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

11.3 Rapportering i forhold til krav om beredskap

Bedriften skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning på standardiserte skjemaer som sendes ut årlig av SFT/Fylkesmannen. Fylkesmannen forutsetter at bedriftene kan legge frem mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn.

12 Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest 1 måned etter eierskiftet.

13 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁶ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer, jf punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Kobber og kobberforbindelser	Cu og Cu-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'isopropyliden difenol)	TBBPA
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tetrakloreten	PER
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Trikloreten	TRI
Muskxylener (nitromuskforbindelser):	
Muskxylen	
Muskketon	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Perfluor oktylsulfonat og andre perfluorerte alkylsulfonater	PFOS, PFAS
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenylytinn	TFT, TPT

VEDLEGG 2

Tabell 1 SFT's tilstandsklasser for jord. Konsentrasjonene er angitt i mg/kg.

Stoff (mg/kg)	Tilstandsklasse 1	Tilstandsklasse 2	Tilstandsklasse 3	Tilstandsklasse 4	Tilstandsklasse 5
Arsen	< 8	8-20	20-50	50-600	600-1000
Bly	< 60	60 -100	100-300	300-700	700-2500
Kadmium	<1,5	1,5-10	10-15	15-30	30-1000
Kvikksølv	<1	0-1	1-4	4-10	10-1000
Kobber	< 100	100-200	200-1000	1000-8500	8500-25000
Sink	<200	200-500	500-1000	1000-5000	5000-25000
Krom (III)	<50	50-200	200-500	500-2800	2800-25000
Krom (VI)	<2	2-5	5-20	20-80	80-1000
Nikkel	< 60	60- 135	135-200	200-1200	1200-2500
PCB ₇	< 0,01	0,01-0,5	0,5-1	1-5	5-50
DDT	<0,04	0,04-4	4-12	12-30	30-50
PAH ₁₆	<2	2-8	8-50	50-150	150-2500
Benzo(a)pyren	< 0,1	0,1-0,5	0,5- 5	5 -15	15-100
Alifater C8-C10 ¹⁾	< 10	≤10	10-40	40-50	50-20000
Alifater > C10- C12 ¹⁾	< 30	30- 60	60-130	130-300	300-20000
Alifater > C12- C35	< 100	100-300	300-600	600-2000	2000-20000
DEHP	<2,8	2,8-25	25-40	40-60	60-5000
Dioksiner/ furaner	<0.00001	0,00001-0,00002	0,00002-0,0001	0,0001-0,00036	0,00036-0,015
Fenol	<0,1	0,1-4	4-40	40-400	400-25000
Benzen ¹⁾	<0,01	0,01-0,015	0,015-0,04	0,04-0,05	0,05-1000
Trikloretan	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,6	0,6-0,8	0,8-1000

1) For flyktige stoffer vil gass som eksponeringsvei gi lave grenseverdier for human helse. Dersom gass i bygg ikke er en relevant eksponeringsvei bør det utføres en stedspeisifikk risikovurdering for å beregne stedspeisifikke akseptkriterier.

